

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

8

★YÖRÜNGE SERİSİ★

MANTIK / MURAKEME
SÖZEL YETENEK
AKIL YÜRÜTME

VIDEO
ÇÖZÜMLÜ

ISLEYEN
ZEKA

Windows'u Etkin
Windows'u etkinleştirdim

8. Sınıf

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

Zac-i'den Püf Noktaları

Testlerde yer alan **Zac-i'den Püf Noktaları** soruların kolay çözülebilmesi için püf noktalar içerir.

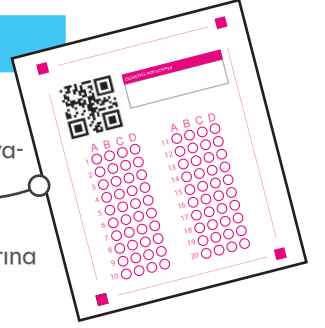
Testler

Tam hücreleme sistemi ile hazırlanan, nitelikli ve özgün sorulardan oluşan testler bilginin pekiştirilmesini sağlayacak ve kalıcı öğrenmeyi artıracaktır.

Her teste yer alan **dijitalim** uygulaması öğrencilerin çözemedikleri soruların video çözümüne ve sıralamalarına ulaşmasını sağlamaktadır.

Google Play veya **Appstore** mağazalarından **dijitalim** uygulamasını indirebilirsiniz.

Öğretmenler "dijitalim" uygulamasıyla testlerin sonundaki mobil optiği okutarak tüm öğrencilerinin sonucuna ulaşabilir.

Uygulamalar

Testlerin hemen ardından gelen **Uygulama** bölümleri öğrencinin konuyu tam olarak kavramasını sağlayacaktır.

Ünite Değerlendirme Testleri

Ünite sonlarındaki **Ünite Değerlendirme Testleri** öğrenciye kazanımları birleştirerek yorumlamayı ve bilgiyi kullanmayı öğretecektir.

Denemeler

Kitap sonunda yer alan **denemeler**, tarama niteliğinde hazırlanmıştır. Her deneme, ilk konudan başlayarak o güne kadar işlenen konuları içerir.

YENİ MÜFREDATA UYGUN
TAM HÜCRELEME SİSTEMİ
AKILLI TAHTAYA UYUMLU

32

Zac-i'den Püf Noktaları
Sayısı

625

Soru
Sayısı

10

Uygulama
Sayısı

8

Deneme
Sayısı

ZACİ

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayımlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

110719 – B2

ISBN: 978 – 605 – 250 – 187 – 0

Yayın Koordinatörü

Selim AKGÜL

Yazarlar

Komisyon

Editör

Merve ER

Dizgi

İşleyen Zeka Dizgi Birimi

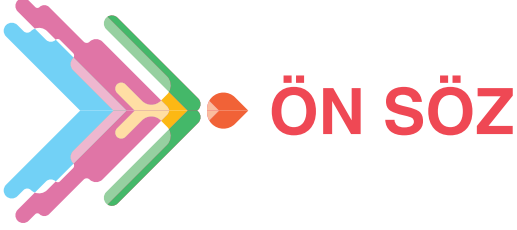
Basım Yeri

İŞLEYEN ZEK A YAYINCILIK

Ostim Mahallesi, Enerji Caddesi, 1207. Sokak, No: 3/C-D
Ostim, Yenimahalle / ANKARA

Tel: (0850) 302 20 90 • (0549) 814 44 13

Değerli Öğretmen Arkadaşlarım ve Sevgili Öğrenciler,

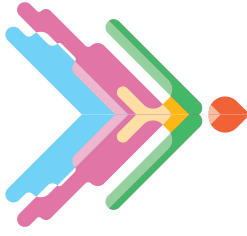
Eğitim öğretim sürecinde öğrencilerimiz çeşitli sınavlarla karşılaşmaktadır. Öğrencilerimizin bu süreci başarılı bir şekilde tamamlamalarında onlara destek olmak amacıyla *İşleyen Zeka Yayınları* olarak uzman bir kadroyla çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Yayın çalışmalarımızı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının yayımladığı öğretim programlarına göre hazırlıyoruz. İçeriklerimizi hazırlarken kazanım ekseni çalışıyor, konu anlatımlarında ve sorularda tüm kazanımları işliyoruz. Kazanım dışında kalan içeriklere ve sorulara yayınlarımızda yer vermiyoruz. Müfredat değişikliklerini anında takip ederek ve yayınlarımızı sürekli güncelleyerek öğrencilere yayınlarımızı her zaman yeni müfredata göre sunuyoruz.

İşleyen Zeka Yayınları olarak yaptığımız ihtiyaç analizleriyle öğrencilerin farklı şekilde oluşan ihtiyaçlarını gidermek için ürün yelpazemizde birbirinden farklı çalışmalara yer veriyoruz. Bu kapsamda “yörünge serisi, tüm dersler konu anlatımı, tüm dersler soru bankası, yaprak test ve denemeler” gibi farklı yayınlarla karşınıza çıkıyoruz.

İşleyen Zeka Yayınları’nın size en uygun ürününü seçerek sizler de başarıya emin adımlarla koşabilirsiniz. Başarı dileklerimizle...

Selim AKGÜL
Yayın Koordinatörü
selimakgul@isler.com.tr

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE

KADER İNANCI

Kaza ve Kader İnanç	7
İnsanın İradesi ve Kader	13
Kaderle İlgili Kavramlar	17
Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Musa (a.s.)	25
Bir Ayet Tanıyorum: Ayet el- Kürsi ve Anlamı	25
Uygulama	27
Ünite Değerlendirme Testi	29

2. ÜNİTE

ZEKÂT VE SADAKA

İslam'ın Paylaşma ve Yardımlaşmaya Verdiği Önem	37
Zekât ve Sadaka İbadeti	39
Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Şuayp (a.s.)	47
Bir Sure Tanıyorum: Maun Suresi ve Anlamı	47
Uygulama	49
Ünite Değerlendirme Testi	51

3. ÜNİTE

DİN VE HAYAT

Din, Birey ve Toplum	59
Dinin Temel Gayesi	63
Bir Peygamber Tanıyorum: Hz Yusuf (a.s.)	69
Bir Sure Tanıyorum: Asr Suresi ve Anlamı	69
Uygulama	71
Ünite Değerlendirme Testi	73

4. ÜNİTE

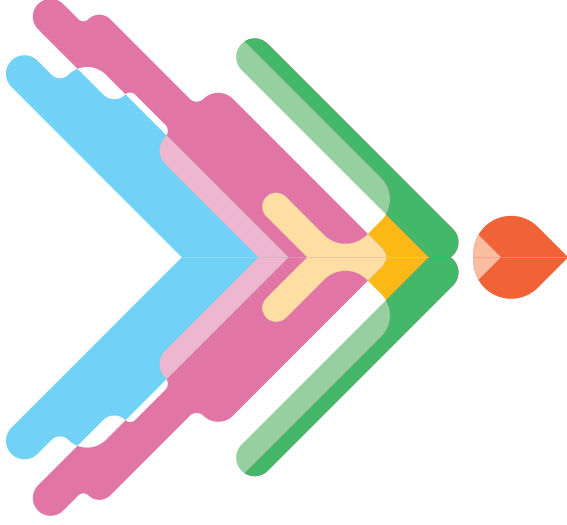
HZ. MUHAMMED'İN ÖRNEKLİĞİ

HZ. Muhammed'in (s.a.v.) Doğruluğu ve Güvenilirliği	81
HZ. Muhammed'in (s.a.v.) Merhametli ve Affedici Oluşu	81
HZ. Muhammed'in (s.a.v.) İstişareye Önem Vermesi	85
HZ. Muhammed'in (s.a.v.) Davasındaki Cesaret ve Kararlılığı	85
HZ. Muhammed'in (s.a.v.) Hakkı Gözetmedeki Hassasiyeti	89
HZ. Muhammed'in (s.a.v.) İnsanlara Değer Vermesi	89
Bir sure Tanıyorum: Kureyş Suresi ve Anlamı	89
Uygulama	93
Ünite Değerlendirme Testi	95

5. ÜNİTE

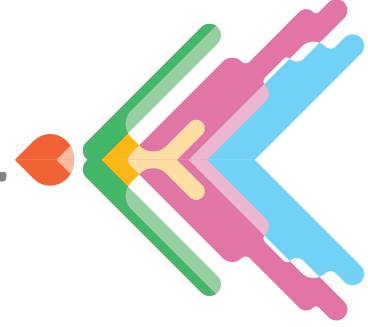
KUR'AN-I KERİM VE ÖZELLİKLERİ

İslam Dininin Temel Kaynakları	103
Kur'an-ı Kerim'in Ana Konuları	103
Kur'an-ı Kerim'in Temel Özellikleri	109
Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Nuh (a.s.)	109
Uygulama	113
Ünite Değerlendirme Testi	115
Denemeler	123
Cevap Anahtarı	139

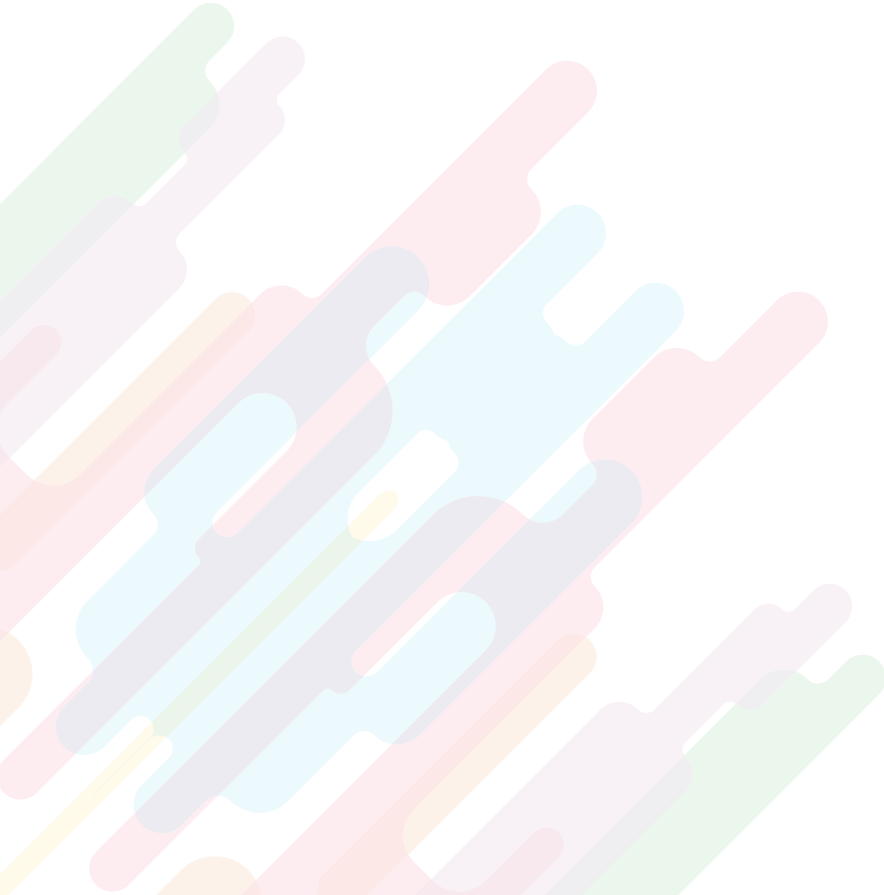

1. Ünite

Kader İnanç

- **Kaza ve Kader İnancı**
- **İnsanın İradesi ve Kader**
- **Kaderle İlgili Kavramlar**
- **Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Musa (a.s.)**
- **Bir Ayet Tanıyorum: Ayet el- Kürsi ve Anlamı**

1.

İnsan; Yüce Allah tarafından güç, kuvvet ve irade ile donatılmıştır. İnsanın iradesi ve özgürlüğü vardır, bu yüzden de yaptıklarından sorumludur. Hayat, tercihlerin toplamıdır ve bu sebeple de tercihler, kaderi oluşturur. İnsanlar hayatta birçok seçenek arasından birini seçer ve onun sonuçlarına da katlanır...

Bu metnin sonuna düşüncenin akışına uygun olarak aşağıdaki cümlelerden hangisi getirilmelidir?

- A) Elbette bir Müslümandan beklenen helal rızık peşinde koşmaktır.
 B) Her canlının, bireyin hatta toplumların, medeniyetlerin de eceli vardır.
 C) Tevekkül etmek tembellik, gerilik ve miskinlik demek olmadığı gibi, çalışma ve ilerlemeye mâni de değildir.
 D) İyilik ya da kötülük, gayret göstermek ya da tembellik etmek, ibadet etmek ya da etmemek bunlar insanın tercihine bağlı durumlardandır.

2. **Yasin:** Kader ve kaza dinimizin inanç esaslarından biridir.

Hasan: Allah insanın yapacaklarını ezeli ilmiyle bilmektedir.

Sinem: İnsanların hepsi Allah'ın yazdığı şekilde iradeleri olmadan davranışlarda bulunurlar.

Melek: Evrendeki her şey Allah'ın belirlediği yasalara göre düzenlenmiştir.

Yukarıda bazı öğrencilere ait görüşlere yer verilmiştir.

Verilenlere göre hangi öğrencinin görüşü doğru olarak kabul edilemez?

- A) Yasin
 B) Hasan
 C) Sinem
 D) Melek

3. "Bilmez misin ki Allah, geceyi gündüzün ve gündüzü gecenin peşi sıra getirmektedir. Güneş'i ve Ay'ı da buyruğu (yasası) altına almıştır. Bunların her biri belli bir süreye kadar hareketine devam eder. Ve Allah, yaptıklarınızdan tamamen haberdardır".

(Lokman suresi, 2. ayet)

Yukarıdaki ayette evrende bulunan yasalardan hangisine dikkat çekilmektedir?

- A) Biyolojik yasalar
 B) Fiziksel yasalar
 C) Toplumsal yasalar
 D) Ahlaki yasalar

4.

Ölçme

Plan

Takdir etme

Program

8. sınıf öğrencisi Ayşe, sınıfta hazırladığı panoya yukarıdaki kavramları yazmıştır.

Buna göre din kültürü ve ahlak bilgisi dersinde sunum yapacak olan Ayşe'nin aşağıdaki konulardan hangisini anlatacağı söylenebilir?

- A) Kader ve kaza
 B) Toplumsal yasalar
 C) Din ve ilim
 D) Hayır ve Şer

ZİĞİR'DEN

PÜF NOKTALARI

- *Kader sözlükte; ölçü, miktar ve plan anlamlarına gelir.*
- *Kader; Allah'ın başlangıçtan sonsuza kadar her şeyin zamanını, yerini ve özelliklerini önceden bilip takdir etmesidir.*
- *Kaza; Allah'ın irade ve takdir ettiği şeylerin, yeri ve zamanı gelince gerçekleşmesidir.*
- *Yüce Allah, evrenin işleyişini belli bir ölçü ve düzende kendi belirlediği kadere uygun şekilde yaratmıştır ve evren bu kader çerçevesinde hareketlerini devam ettirir.*

5. "...Allah katında her şey bir ölçüye göredir."
(Ra'd suresi, 8. ayet)

"...Her şeyi yaratan ve bir ölçüye göre düzenleyen Allah'tır."

(Furkan suresi, 2. ayet)

Verilen ayetlerden hareketle aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Evren, iç içe bulunan sistemlerden oluşur.
B) Her şeyin yaratılmasında bir düzen vardır.
C) Allah her şeyi bir ölçüye göre yaratmıştır.
D) Evren çok büyük ve birbirinden ilgisiz pek çok varlıktan oluşur.

6. "Biz her şeyi belli bir ölçüye göre yarattık."
(Kamer suresi, 49. ayet)

Verilen ayetten çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Allah, her şeyi bir ölçüye göre yaratmıştır.
B) Yaratılıştta hiçbir ölçü yoktur, karışıklık vardır.
C) Evrendeki bazı canlı türlerinde ölçüsüzlük hakimdir.
D) İnsanlar hareketlerinde ölçülü olmalıdır.

7. Öğretmen, sınıfa kader ve kaza konusunda bilgi verecektir.

Buna göre öğretmen aşağıdakilerden hangisini söylerse yanlış bir bilgi vermiş olur?

- A) Yüce Allah'ın evrene koyduğu ölçü ve düzene kader denir.
B) Cenab-ı Allah'ın ezelde irade ettiği ve takdir buyurduğunun gerçekleşmesine kaza denir.
C) Kader ve kaza İslam'ın şartlarındandır.
D) Müslümanlar kader ve kazaya iman ederler.

8. Yüce Allah'ın ezelden ebede kadar olacakların hepsini önceden bilip belirlemesidir.

Bu tanım aşağıdakilerden hangisi ile ifade edilir?

- A) Ecel
B) Rızık
C) Kader
D) Kaza

9. "... Allah'ın katında her şey bir ölçüye göredir."
(Ra'd suresi, 8. ayet)

"...Her şeyi yaratan ve bir ölçüye göre düzenleyen Allah'tır."

(Furkan suresi, 2. ayet)

Bu ayetlerden hareketle aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Her şey Allah tarafından yaratılmıştır.
B) Her şeyin yaratılmasında bir düzen vardır.
C) Allah her şeyi bir dengeye göre yaratmıştır.
D) Evren gelişigüzel yaratılmıştır.

10. Evrendeki her olay, kendisinden önceki başka bir olayın sonucu kendisinden sonraki başka bir olayın nedenidir.

Bu bilgilerden aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Evrenin yaratılışı önceden belirlenmiş bir plan ile olmuştur.
B) Her şeyin kendiliğinden olduğuna inanılmalıdır.
C) Her şey bir ölçüye göre düzenlenmiştir.
D) Allah her şey için bir uyum sağlamıştır.

Kaza ve Kader İnancı

1.

Sefa

“Onlara bir delil de gecedir ki biz ondan gündüzü sıyırıp çekeriz de birden karanlığa gömülürler. Güneş de (bir delildir onlara) akar gider yörüngesinde. İşte bu çok güçlü ve her şeyi bilen Allah'ın yaratmasıdır...”
(Yasin suresi, 37-40. ayetler)

Merve

“Allah, yeryüzünü sizin için bir döşek, gökyüzünü de bir tavan yaptı. Gökten su indirerek onunla size rızık olan çeşitli ürünler çıkardı.”
(Bakara suresi, 22. ayet)

Hacer

“(Ey insanlar!) Biz sizi basit bir sudan yaratmadık mı? İşte o suyu, belli bir süreye kadar sağlam bir yere yerleştirdik, sonra da ona ölçülü bir biçim verdik...”
(Mürselât suresi, 20-23. ayetler)

Sare

“Geceyi ve gündüzü, güneşi ve ayı yaratan odur. Her biri bir yörüngede hareket etmektedir.”
(Enbiya suresi, 33. ayet)

Bu öğrencilerden hangisinin söylediği ayet, diğerlerinden farklı bir evrensel yasa örneğiyle ilgilidir?

A) Sefa

B) Merve

C) Hacer

D) Sare

2. Aşağıda fiziksel yasalar ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Fiziksel yasalar evrende yaşama ortamı oluşturur.
B) Kur'an'da fiziksel yasalarla yaşama ortamı arasındaki ilişkiye değinilmiştir.
C) Fiziksel yasalar olmasa da evrende yaşam olabilirdi.
D) Allah fiziksel yasaları evreni yaratmadan önce belirlemiştir.

- 3.** I. Ay, Dünya'ya şimdiki hâlden daha yakın olsaydı canlılar zarar görebilirdi.
II. Atmosfer tabakası şimdiki hâlden daha kalın olsaydı güneş ışınları Dünya'ya ulaşamazdı.
III. Oksijenin atmosferdeki oranı %21'den fazla olsaydı bu durum canlılar arasında tehlike yaratırdı.

Yukarıdakilerden hangileri evreni ve her şeyi Allah'ın bir düzen içinde yarattığına örnektir?

- A) Yalnız I.
C) I, II ve III.

- B) I ve II.
D) II ve III.

İşleyen Zeka Yayınları

PÜF NOKTALARI

- **Fiziksel yasalar:** Madde ve enerjinin oluşumu, değişimi, yapısı, hareketi ve maddeler arası ilişkiler ile ilgili prensiplerdir. Deney, gözlem ve araştırmalar sonucu anlaşılabilen bu yasalar değişmez olup evrensel bir niteliğe sahiptir.
- **Biyolojik yasalar:** Canlıların yapısı, beslenmesi ve üremesiyle ilgili yasalarlardır. Allah'ın bütün canlılara hayatlarını sürdürdürebilmeleri için gereken özellikleri vermesidir. Bitkiler, hayvanlar, insanlar ve bütün canlıları kapsar.
- **Toplumsal yasalar:** Toplumsal olaylar arasında neden-sonuç ilişkisini gösteren yasalarlardır. Diğer iki yasa kadar kesin değildir. Bu yasaları bilmek, insanların çevreleriyle uyum içerisinde yaşamalarını sağlar.

Kader İnancı

4. “Gece ve gündüzün peş peşe gelmesinde, Allah’ın göklerde ve yerde yarattığı her şeyde, Allah’a karşı sorumluluk bilinci taşıyan bir toplum için ibretler vardır.”

(Yunus suresi, 6. ayet)

Bu ayette asıl olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gece ve gündüz peş peşe gelmektedir.
B) Allah gökleri ve yeri yaratmıştır.
C) Her şeyde bir ölçü vardır.
D) İnsan Allah’ın yarattıklarını düşünüp ibret almaktadır.

5. Allah, evreni ve evrendeki varlıkları belirli bir ölçü ve düzene göre yani kadere uygun olarak yaratmıştır. Evrendeki her şeyi takdir eden, varlıkların kaderini belirleyen, her olayın sebep - sonuç ilişkisi içinde gerçekleşmesini sağlayan da odur.

Bu metinden aşağıdakilerin hangisi çıkarılmaz?

- A) Evrendeki her şey bir ölçüye göre yaratılmıştır.
B) Evrendeki her şeyi insanlar oluşturmuştur.
C) Evrendeki her şey kadere uygun olarak yaratılmıştır.
D) Evrendeki her şeyi yaratan bir yaratıcı vardır, o da Allah’tır.

6. “Şüphesiz göklerin ve yerin yaratılmasında, gece ile gündüzün birbiri peşinden gelmesinde, insanlara fayda veren şeylerle yüklü olarak denizde yüzüp giden gemilerde, Allah’ın gökten indirip de ölü hâldeki toprağı canlandırdığı suda... düşünen bir toplum için (Allah’ın varlığını ve birliğini ispatlayan) birçok deliller vardır.”

(Bakara suresi, 164. ayet)

Bu ayette altı çizili bölümler Allah’ın evrende koyduğu yasalardan hangisine örnektir?

- A) Fiziksel yasalar   B) Biyolojik yasalar
C) Toplumsal yasalar   D) Ekonomik yasalar

7. • İnsanlar arasında eşitliğin olmadığı toplumlarda bunalım ve kargaşa dönemleri yaşanır.
• Yazılı ve yazısız kurallara uyulmayan toplumlarda kargaşa ortaya çıkar.
• Gelir dağılımının adil olmadığı toplumlarda toplumsal barış bozulur.

Bu ifadeler aşağıdaki yasalardan hangisinin önemini vurgulamıştır?

- A) Fiziksel yasaların
B) Biyolojik yasaların
C) Toplumsal yasaların
D) Kimyasal yasaların

8. Balıklar suda solunum yapabilmek için solungaç, kuşlar uçabilmek için kanada ihtiyaç duyarlar. Etle beslenen hayvanların çene yapıları, otlarla beslenen hayvanların çene yapılarından farklıdır. Hayvanların vücut yapıları yaşamlarına uygundur. Farklı bölgelerde yaşayan hayvan türleri buna örnek verilebilir.

Bu metinde sözü edilen yasa aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Biyolojik yasa   B) Toplumsal yasa
C) Fiziksel yasa   D) Ekonomik yasa

1. Evrende var olan bütün varlıklarda mükemmel bir düzen ve ahenk bulunmaktadır.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi bu düşünceyle ilgili değildir?

- A) "Biz, her şeyi bir ölçüye göre yarattık."
(Kamer suresi, 49. ayet)
- B) "Güneş ve Ay bir hesaba göre hareket etmektedir..."
(Rahmân suresi, 5. ayet)
- C) "Hiçbir günahkâr başka bir günahkârın yükünü yüklenmez..."
(Fâtır suresi, 18. ayet)
- D) "O, geceyi, gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı yarattır. Her biri bir yörüngede yüzmektedir."
(Enbiyâ suresi, 33. ayet)

2. Fiziksel yasalarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Doğa yasalarıdır.
- B) Her varlık, bu yasaların sınırları içinde işlevlerini yürütür.
- C) Fiziksel yasalar zorunludur.
- D) Fiziksel yasaları insanlar oluşturur.

3. "Onun katında her şey bir ölçü ile dir."
"Güneş ve Ay bir hesaba göre hareket eder."

Bu ayetlerden aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Her şeyin bir sonu olduğu
- B) Herkesin çalıştığına karşılığını alacağı
- C) Evrenin Allah tarafından yaratıldığı
- D) Allah'ın her şeyi bir ölçüye göre yarattığı

4. Evrenin yaratılışı, madde ve enerjinin oluşumu, değişimi, yapısı, hareketi ve maddeler arası ilişkilerle ilgili prensiplerdir. Bunlar deney, gözlem ve araştırmalar sonucu ortaya konulmuş, her zaman ve her yerde aynı sonucu veren evrensel yasalarlardır.

Yukarıdaki yargıya göre evrenin oluşumu ne tür yasalarla olmuştur?

- A) Fiziksel yasalar   B) Biyolojik yasalar
C) Toplumsal yasalar   D) Hukuki yasalar

5. Evrendeki uyum ve düzene aşağıdakilerden hangisi örnek gösterilemez?

- A) İnsanlar arasında kanlı savaşlar olması
- B) Mevsimlerin birbirini takip etmesi
- C) Gece ile gündüzün oluşması
- D) Güneş'in Dünya'yı ısıtması

6. "Güneş ve Ay bir hesaba göre hareket etmektedirler. Yıldızlar ve ağaçlar (Allah'a) boyun eğdiler. Göğü (o) yükseltti ve ölçüyü (o) koydu. Sakın dengeyi bozmayın."

(Rahmân suresi, 5-8. ayetler)

Aşağıdakilerden hangisi bu ayetin mesajına uygun değildir?

- A) Dağlarda ormanlaştırma çalışmaları yapılması
- B) Fabrika bacalarında filtreleme yapılması
- C) Yenilenebilir enerji kullanımının artması
- D) Doğaya plastik maddelerin atılması

7. Allah, her şeyi bir plan ve programa göre mükemmel olarak yaratmıştır.

Bu düşünceyi destekleyecek örnekler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Dünyadaki oksijen oranının belli bir miktarda olması
- B) Dünyanın küresel ısınma ile karşı karşıya olması
- C) Dünyayı atmosfer tabakasının sarması
- D) Güneş'in Dünya'nın ısı kaynağı olması

ZİĞİRİ DEN PÜF NOKTALARI

- *Yüce Allah'ın evrenin işleyişi ile ilgili koyduğu; fiziksel, biyolojik ve toplumsal yasaların üçüne birden "Sünnetullah" adı verilir.*
- *Bu yasalar evrenin ve içindekilerin işleyişi ile ilgilidir ve evrensel özellik taşır.*

8. Evrendeki uyum ve düzeni görmek için öyle çok uzaklara bakmaya gerek yok. İnsan önce kendine baksa, bu mükemmel varlık bile evrendeki uyum ve düzeni görmek için insana yetebilir.

Bu metindeki düşünceyi aşağıdaki ayetlerden hangisi desteklemektedir?

- A) "Allah'ın sana iyilik yaptığı gibi sen de insanlara iyilik yap..."
(Kasas suresi, 77. ayet)
- B) "Hakkında bilgi sahibi olmadığı şeyin peşine düşme..."
(İsrâ suresi, 36. ayet)
- C) "Biz ona doğru yolu gösterdik, ister şükredici olsun ister nankör."
(İnsan suresi, 3. ayet)
- D) "Gökleri ve yeri yerli yerince yarattı. Sizi şekillendirdi ve şekillerinizi de güzel yaptı..."
(Teğabun suresi, 3. ayet)

9. Yüce Allah, dünyayı mükemmel bir uyum ve düzen içinde yaratarak insanın hizmetine sunmuştur. Fakat insanlar daha çok kazanmak için dünyadaki bu dengeye zarar vermiş, dünyanın kaynaklarını kurutmaya ve insanların geleceğini yok etmeye başlamıştır. Oysa Allah, insanları bu konuda şu ayetle uyarmıştır: ----

Bu metinde boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdaki ayetlerden hangisinin yazılması uygundur?

- A) "O (Rabb) ki seni yarattı. Sana düzgün ve ölçülü bir biçim verdi."
(İnfitâr suresi, 7. ayet)
- B) "Göğü Allah yükseltti ve mizanı (dengeyi) o koydu. Sakın dengeyi bozmayın."
(Rahmân suresi, 7-8. ayetler)
- C) "Denizde dağlar gibi akıp gidenler (gemiler) de onun varlığının delillerindendir."
(Şûrâ suresi, 32. ayet)
- D) "Göklerde ve yerde olanların tümü Allah'ı tesbih etmiştir. O, üstün ve güçlü olandır, hüküm ve hikmet sahibidir."
(Haşr suresi, 1. ayet)

10. Hayvan türlerine bakıldığında, her hayvanın bulunduğu iklim ve coğrafi şartlara uygun özellikler taşıdığı görülür. Ekvatora yakın bölgelerde yaşayan karıncalar sıcak ve nemli hava koşullarında, kutuplara yakın bölgelerdeki karıncalar da soğuk ve kuru hava koşullarında yaşamlarını sürdürürler.

Bu metinde aşağıdaki yargılardan hangisi vurgulanmıştır?

- A) Allah her şeyi yerli yerince yaratmıştır.
- B) Hayvan türleri arasında gelişmiş olanlar bulunur.
- C) Allah, hayvanları birbirinden farklı özelliklerde yaratmıştır.
- D) Hayvanların ihtiyaç duydukları özellikleri kendileri geliştirir.

11. Evrendeki her şey belli bir düzen içinde devam eder.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi bu cümle ile ilişkilendirilemez?

- A) "Gökten bir ölçüye göre suyu indiren odur..."
(Zuhruf suresi, 11. ayet)
- B) "... Hiçbir kimse başkasının günahını yüklenmez..."
(Zümer suresi, 7. ayet)
- C) "Güneş ve Ay bir hesaba göre (hareket etmekte)dir..."
(Rahmân suresi, 5. ayet)
- D) "O (Rabb) ki seni yarattı. Sana düzgün ve ölçülü bir biçim verdi."
(İnfitâr suresi, 7. ayet)

İnsanın İradesi ve Kader

1. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni 8/C sınıfında ders anlatmaktadır:

“Bu yasalar; madde ve enerjinin oluşumu, değişimi, yapısı, hareketi ve maddeler arası ilişkilerle ilgilidir. Deney, gözlem ve araştırmalar neticesinde anlaşılabilen bu yasalar değişmez olup evrensel bir niteliğe sahiptir.”

Buna göre aşağıdaki öğrencilerden hangisinin söylediği ifade, öğretmenin anlattığı yasalara örnek teşkil eder?

- A) **Selim:** “Toplumdaki Müslüman zenginler zekâtını verdikçe, zengin ile fakir arasındaki ekonomik dengesizlikler azalacaktır.”
- B) **Ömer:** “Hayvanların bir kısmı yumurtlama ile çoğalırken, bir kısmı da doğum yoluyla çoğalmaktadır.”
- C) **Halis:** “Uzayda milyonlarca yıldız hareket ettiği halde, hiçbirini birbirine çarpmadan hareketini sürdürmektedir.”
- D) **Salih:** “Rüzgârlar, bitkilerde üremeyi sağlayan tozları taşıyarak aşılamaı sağlamaktadır.”

2. Alkollü araç kullanan şoför kaza yapmıştır. Trafik polisleri geldiğinde “Kaderde ne varsa o olur, ne yapsam değişmeyecekti.” demiştir.

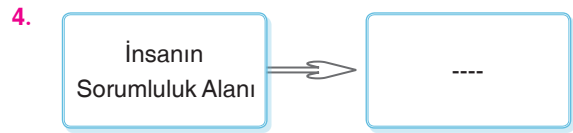
Bu metinde şoför böyle demekle aşağıdakilerden hangisini göz ardı etmektedir?

- A) Allah'ın her şeyi önceden bildiğini
- B) Kazanın meydana gelmesinde alkollü olmakla kendi iradesinin de etkili olduğunu
- C) Kaza ve kaderin gerçek olduğunu
- D) Yaptıklarının cezayı gerektiren bir suç olduğunu

3. Hırsızlık yapan bir kişiye neden hırsızlık yaptığı sorulduğunda, “Ben kader mahkumuyum, kaderim böyle yazılmış ki bu işi yaptım, elimden bir şey gelmez.” demiştir.

Bu sözleri söyleyen kişi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yaptıklarından hoşnut olduğu
- B) Sorumluluğu kendinde aramaktan kaçındığı
- C) Davranışlarına yön veren etkilerin farkında olduğu
- D) Değişmek için içinde bulunduğu durumu anladığı

Verilen diyagramda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Irkı
B) Cinsiyeti
C) Davranışları
D) Doğum tarihi

5. “Biz ona iki göz, bir dil ve iki dudak vermedik mi? Ona iki yolu (doğru ve eğriyi) göstermedik mi?”

(Beled suresi, 8-10. ayetler)

Bu ayette aşağıdakilerden hangisi vurgulanmıştır?

- A) İnsan iradesi
B) Kader
C) Ecel
D) Tevekkül

İşleyen Zeka Yayınları

ZİĞİRİ'DEN

PÜF NOKTALARI

İnsan sınırlı bir iradeye sahiptir. İnsanın bu iradesine “cüz’i irade” adı verilir. Allah’ın iradesi ise “külli irade”dir yani sınırsızdır. Allah’ın dileyip de yapamayaacağı hiçbir şey yoktur. İnsan eylemlerinde ve seçimlerinde özgür bir varlıktır. Fakat insan dilediği her şeyi yapamaz.

Kader İnancı

6. İnsanın özgür olması, kendi istek ve iradesiyle herhangi bir zorlama ve baskı olmadan bir şey karar vermesi ve bu doğrultuda davranmasıdır. Bu özelliğiyle insan seçenekler arasında tercihte bulunur. Yapacağı iş ve davranışlara kendisi karar verir. İyiye de kötüye de kendi isteğiyle yönelir. Akli ve özgür iradesiyle yaptığı eylem ve davranışlarından da sorumludur.

Yukarıdaki metin insanın hangi özelliğinden bahsetmektedir?

- A) Külli iradesinden
B) Cüzi iradesinden
C) Kudretinin sınırsızlığından
D) Aklının sınırsızlığından

7. Çok yakın da olsa bir akrabanız suç işlediğinde siz onun yaptığı bu suçtan sorumlu olmazsınız. Çünkü herkes kendi yaptıklarından sorumludur.

Bu metinde anlatılanı en iyi aşağıdaki ayetlerden hangisi ifade eder?

- A) "... Hiçbir kimse başkasının günahını yüklenmez..."
(Zümer suresi, 7. ayet)
B) "Allah, hiç kimseye gücünün üstünde bir şey yüklemes. ..."
(Bakara suresi, 286. ayet)
C) "Şüphesiz biz, ona doğru yolu gösterdik. İster şükredici olsun, ister nankör."
(İnsan suresi, 3. ayet)
D) "Dinde zorlama yoktur. Artık doğruluk ile eğrilik birbirinden ayrılmıştır..."
(Bakara suresi, 256. ayet)

8. **Aşağıdaki davranışlardan hangisinde insanın sorumluluğu yoktur?**

- A) İntihar etmek
B) Yalan söylemek
C) Nefes almak
D) Kin gütmek

9. **Özgürlük ve sorumluluk ilişkisiyle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) İnsan, özgürlüğü oranında yaptıklarından sorumludur.
B) Herkes kendi davranışlarının hesabını verecektir.
C) Allah, kimseye gücünün üstünde bir sorumluluk yüklememiştir.
D) İnsanın sınırsız özgürlüğü ve sınırsız sorumluluğu vardır.

10. (I) İnsan, Allah tarafından özgür bir iradeyle yaratılmıştır. (II) İnsan bu özgür iradesiyle her şeyi kendisi belirler. (III) Özgür irade sonucu verilen kararların sorumluluğu insana aittir. (IV) Sorumluluk bir başkasına devredilemez.

Yukarıda numaralanmış ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

11. "Hiçbir günahkâr bir başkasının günahını çekemez."

(Zümer suresi, 7. ayet)

Bu ayet aşağıdakilerden hangisi ile ilgilidir?

- A) Başarı ve başarısızlık
B) Hastalık ve sağlık
C) Özgürlük ve sorumluluk
D) Emek ve rızık

İnsanın İradesi ve Kader

1. Aşağıdaki ayetlerin hangisinde insan iradesi vurgulanmıştır?

- A) "Allah, kimi doğru yola iletirse artık onu saptıracak hiç kimse yoktur..."
(Zümer suresi, 37. ayet)
- B) "Allah'tan başka ilah yoktur. Müminler yalnız Allah'a dayanıp güvensinler."
(Teğabûn suresi, 13. ayet)
- C) "Biz ona (insana) iki göz, bir dil, iki dudak vermedik mi; iki apaçık yolu (iyi ile kötüyü) göstermedik mi?"
(Beled suresi, 8-10. ayetler)
- D) "Dünya hayatı ancak bir oyun ve bir eğlencedir. Elbetti ki ahiret yurdu Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için daha hayırlıdır..."
(En'âm suresi, 32. ayet)

2. Aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) İnsan yaptıklarından sorumlu bir varlıktır.
- B) İnsanın özgürlüğünde herhangi bir sınırlama yoktur.
- C) İnsan özgür olarak karar veremezse sorumluluğu yoktur.
- D) İnsanın sorumlu olmasının sebebi akıl ve irade sahibi olmasıdır.

3. İnsanın en az iki seçenektan birini tercih etmesine ---- denir.

Bu tanım aşağıdaki kavramlardan hangisine aittir?

- A) Rızık
C) Emek
- B) İrade
D) Sorumluluk

4. I. Özgür olması
II. Kendi işini kurmuş olması
III. Akıl sağlığının olması
IV. Ekonomik gücünün bulunması

İnsanın yaptıklarından sorumlu olması için yukarıda verilenlerden hangilerine sahip olması gerekir?

- A) I ve II.
C) II ve III.
- B) I ve III.
D) II ve IV.

5. "Ey Resulüm! Sen de ki: İster inansınlar isterlerse inanmasınlar..."

(İsrâ suresi, 107. ayet)

- "Onlar yaptıklarının karşılığı olarak ebedi kalmak üzere cennete girecek olanlardır."

(Ankebût suresi, 14. ayet)

Bu ayetlerle aşağıdakilerden hangisi ilişkilendirilebilir?

- A) Kader ve tevekkül
C) İrade ve sorumluluk
- B) Ecel ve ömür
D) Emek ve rızık

6. "Biz ona (insana) iki göz, bir dil, iki dudak vermedik mi; iki apaçık yolu (iyi ile kötüyü) göstermedik mi?"

(Beled suresi, 8-10. ayetler)

Bu ayette insanın hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Canlı olma
B) Tercih yapabilme
C) Yaşamını sürdürme
D) Biyolojik güce sahip olma

7. İnsanı diğer varlıklardan ayıran en önemli özelliklerden biri de iyi ile kötü, hayır ile şer arasında seçim yapabilme hürriyetine sahip olmasıdır.

Bu metin aşağıdakilerden hangisine vurgu yapar?

- A) Kader ve kaza
B) İrade ve tevekkül
C) Özgürlük ve sorumluluk
D) Tevekkül ve sorumluluk

ZAFER DEN

PÜF NOKTALARI

- *Yüce Allah, insanı yaratmış ve insana akıl ve irade vermiştir. İnsan aklıyla düşünür ve iradesiyle tercih yapar.*
- *İnsan tercih yaptığı için sorumlu bir varlıktır.*
- *İnsan tercih yaptığı için işlediği hataların ve suçların sorumluluğunu kadere atamaz.*

